

Consiliul Fiscal: Majorarea cheltuielilor bugetare cu pensiile nu poate face abstractie de situatia bugetului general consolidat

Majorarea punctului de pensie de 14% implica un efort bugetar de 3,6 miliarde de lei în anul 2020 si, respectiv, 10,92 miliarde de lei în anul 2021, iar o astfel de masura, cu impact important asupra constructiei bugetare pe anul 2021, ar trebui inclusa într-un cadru fiscal-bugetar pe termen mediu, este de parere Consiliul Fiscal (CF).

Într-un comunicat cu privire la opinia sa legata de cea de-a doua rectificare a bugetului general consolidat pe anul 2020, Consiliul Fiscal apreciaza ca o abordare bazata pe reguli în ceea ce priveste indexarea pensiilor (prevazuta de altfel de lege) ar aduce beneficii multiple din perspectiva stabilitatii sistemului de pensii si ancorarii asteptarilor participantilor, sustenabilitatii fiscale si programarii bugetare.

"Majorarea cheltuielilor bugetare cu pensiile nu poate face abstractie de situatia BGC (bugetul general consolidat - n. r.), al carui deficit primar si structural se plaseaza în prezent la niveluri foarte ridicate, ceea ce reclama initierea unui proces de corectie, ecartul fata de pragul de 3% din PIB stabilit de procedura de deficit excesiv fiind însemnat", afirma CF.

În document, Consiliul Fiscal precizeaza ca a abordat de mai multe ori în opiniile sale anterioare problematica aplicarii noii Legi a pensiilor din perspectiva impactului bugetar al acesteia. În varianta sa anterioara celei de-a doua rectificari, legea prevedea o majorare cu 40% a punctului de pensie de la 1 septembrie 2020, ceea ce conducea la o crestere a ponderii în PIB a agregatului "asistenta sociala" cu peste 2 puncte procentuale la nivelul anului 2021.

"Desi cresterea pensiilor reprezinta în mod evident un obiectiv valid, CF a attentionat cu privire la incompatibilitatea unei astfel de majorari cu dezideratul de a asigura disciplina fiscal/bugetara, respectiv reducerea deficitului bugetar sub 3% din PIB si apoi catre nivelul descris de obiectivul pe termen mediu, de crearea premiselor macroeconomice pentru aderarea la zona euro; deteriorarea semnificativa a pozitiei finantelor publice mai ales pe termen mediu; efectul destabilizator asupra economiei autohtone; etc. si a apreciat necesara o reconsiderare a calendarului de aplicare a noii legi a pensiilor. Guvernul a decis cu ocazia celei de-a doua rectificari bugetare o majorare de 14% a punctului de pensie ceea ce implica un efort bugetar important, de 3,6 miliarde de lei în anul 2020 si respectiv 10,92 miliarde de lei în anul 2021. Aceasta masura conduce la mentinerea ponderii în PIB a cheltuielilor cu pensiile în anul 2021 la nivelul din anul curent, admitând prognoza CNSP privind cresterea economica din anul urmator si fara alte majorari subsecvente", explica CF.

Astfel, comparativ cu varianta anterioara a legii, aceasta decizie implica cheltuieli bugetare mai reduse cu 6,8 miliarde de lei la nivelul anului 2020 si cu 20,3 miliarde de lei la nivelul anului 2021, ceea ce limiteaza deteriorarea puternica a deficitului bugetar.

"Mai concret, daca s-ar fi operat cresterea punctului de pensie cu 40%, cheltuielile cu pensiile ca pondere în PIB ar fi fost mai ridicate cu 0,6% din PIB în anul 2020 si cu 1,8% din PIB în anul 2021 fata de situatia curenta descrisa de o majorare de 14% a punctului de pensie. Desi diminuarea presiunilor asupra perspectivelor fiscale este ocoltata la nivelul anului 2020 de perioada mai redusa de aplicare, precum si de alte masuri adoptate, masura contribuie deci la perspectiva unor dezechilibre fiscal-bugetare în anul 2021 mai reduse comparativ cu situatia în care s-ar fi mentinut cresterea punctului de pensie cu 40%", spune CF.

În legatura cu decizia recenta privind majorarea punctului de pensie, CF face urmatoarele aprecieri: reconsiderarea calendarului de aplicare era necesara din perspectiva sustenabilitatii finantelor publice si diminuarii presiunilor

asupra ratingului suveran; în mod normal, o astfel de masura care are un impact important asupra constructiei bugetare pe anul 2021 ar trebui inclusa într-un cadru fiscal bugetar pe termen mediu. Atât momentul luarii acestei decizii (cu doua saptamâni înainte de aplicare), cât si abordarea discreționara a procentului de majorare reliefeaza un caracter ad-hoc al deciziilor de politica fiscala si o planificare bugetara deficitara.

De asemenea, CF apreciaza ca o abordare bazata pe reguli în ceea ce priveste indexarea pensiilor (prevazuta de altfel de lege) ar aduce beneficii multiple din perspectiva stabilitatii sistemului de pensii si ancorarii asteptarilor participantilor, sustenabilitatii fiscale si programarii bugetare.

"Majorarea cheltuielilor bugetare cu pensiile nu poate face abstractie de situatia bugetului general consolidat (BGC), al carui deficit primar si structural se plaseaza în prezent la niveluri foarte ridicate, care reclama în mod evident initierea unui proces de corectie, ecartul fata de pragul de 3% din PIB stabilit de procedura de deficit excesiv fiind însemnat. Într-un astfel de context, implementarea unor masuri de majorare a cheltuielilor permanente va implica ulterior adoptarea de masuri corective suplimentare de o dimensiune echivalenta", afirma CF.

O alta masura discreționara, spune CF, care afecteaza agregatul "asistenta sociala" adoptata cu ocazia celei de-a doua rectificari bugetare a fost reprezentata de majorarea alocatiilor pentru copii cu 20% de la 1 august, urmata de majorari succesive pâna la 1 iulie 2022, la acel moment asigurându-se dublarea fata de nivelul din 2019.

"Aceasta masura implica cheltuieli anuale mai ridicate cu circa 7 miliarde de lei dupa 1 iulie 2022, impactul bugetar pentru anul 2020 fiind de circa 0,4 miliarde lei, iar pentru anul 2021 de circa 3 miliarde lei. Argumentele formulate de CF cu privire la cresterea cheltuielilor permanente cu pensiile sunt valabile si în acest caz. Suplimentar fata de cele enuntate mai sus, CF noteaza si riscurile la adresa pozitiei BGC ce decurg dintr-o eventuala modificare a deciziei cu privire la procentul de majorare a cheltuielilor permanente incluse în agregatul 'asistenta sociala' analizate anterior. CF reitereaza importanta luarii în considerare a situatiei extrem de complicate a BGC, precum si a faptului ca orice majorare suplimentara de cheltuieli permanente va implica masuri corective echivalente ca impact asupra BGC în perioada de consolidare bugetara", se mai arata în document.